

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Προσπάθειες της ΕΕ για βιώσιμη διαχείριση του εδάφους
Μη αρκούντως φιλόδοξα πρότυπα και περιορισμένη στόχευση

Περιεχόμενα

I. ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΝ ΣΥΝΤΟΜΙΑ	2
II. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΙΣ ΚΥΡΙΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΕΣ	4
1. Ο βαθμός φιλοδοξίας όσον αφορά την καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση και η νέα ενισχυμένη αιρεσιμότητα	4
2. Στόχευση των προαιρετικών μέτρων και αξιολόγηση του αντικτύπου τους	5
3. Η αποτελεσματικότητα της οδηγίας για τη νιτρορύπανση	7
III. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΕΣ	8
1. Σύσταση 1 – Εξέταση του βαθμού φιλοδοξίας των προτύπων, υποβολή σχετικών στοιχείων, και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της εφαρμογής τους	8
2. Σύσταση 2 – Αναφορά στοιχείων σχετικά με τη στόχευση στο πλαίσιο των προαιρετικών μέτρων της ΚΓΠ των εντονότερων προβλημάτων σχετικά με το έδαφος ανά περιφέρεια	9
3. Σύσταση 3 – Περιορισμός της χρήσης παρεκκλίσεων και εξέταση των αντικρουόμενων στόχων με άλλους τομείς πολιτικής	9
4. Σύσταση 4 – Βελτίωση των ενοποιημένων δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ	10

Το παρόν έγγραφο παρουσιάζει, σύμφωνα με το άρθρο 259 του δημοσιονομικού κανονισμού, τις απαντήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις παρατηρήσεις που διατυπώνονται σε ειδική έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και θα δημοσιευτεί ταυτόχρονα με την εν λόγω ειδική έκθεση.

I. ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΝ ΣΥΝΤΟΜΙΑ

Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για την ανάλυση όσον αφορά τον ρόλο του εδάφους και για την ορθή περιγραφή των πιέσεων που ασκούνται στο έδαφος. Η Επιτροπή σημειώνει επίσης ότι στην έκθεση λαμβάνονται υπόψη οι υπό εξέλιξη πρωτοβουλίες που έχει αναπτύξει η Επιτροπή για την επόμενη δεκαετία, ιδίως η στρατηγική της ΕΕ για το έδαφος με ορίζοντα το 2030 και η επικείμενη πρόταση νομοθετήματος σχετικά με το έδαφος. Η κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ) αποτελεί σημαντικό μέσο πολιτικής και χρηματοδότησης για τη διατήρηση της υγείας του εδάφους στις ευρωπαϊκές γεωργικές εκτάσεις. Η προστασία του εδάφους αποκτά μεγαλύτερη σημασία κατά τη νέα περίοδο της ΚΓΠ 2023-2027, όπως φαίνεται από τα διάφορα μέσα που χρησιμοποιούνται. Στη νέα ΚΓΠ η καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση (ΚΓΠΚ) έχει ενισχυθεί και διασφαλίζεται ότι όλοι οι γεωργοί που λαμβάνουν στρεμματικές ενισχύσεις της ΚΓΠ συμμορφώνονται με ένα ελάχιστο σύνολο απαιτήσεων για την προστασία του εδάφους. Επιπλέον, προαιρετικά μέτρα που χρηματοδοτούνται παραδοσιακά στο πλαίσιο του δεύτερου πυλώνα (γεωργο-περιβαλλοντικό-κλιματικά μέτρα), και από το 2023 και στο πλαίσιο του πρώτου πυλώνα με τα οικολογικά προγράμματα, λαμβάνουν στήριξη από την ΚΓΠ για τους γεωργούς που εφαρμόζουν πρακτικές επωφελείς για το έδαφος.

Η Επιτροπή σημειώνει την ενδεικτική εκτίμηση της χρηματοδότησης της ΚΓΠ για τη βιώσιμη διαχείριση των εδαφών και της κοπριάς, η οποία ανέρχεται σε περίπου 85 δισ. EUR για την περίοδο 2014-2020. Το ποσό αυτό περιλαμβάνει χρηματοδοτικά κονδύλια στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης που διατίθενται στους τομείς εστίασης 4Γ (έδαφος), 5Δ (εκπομπές) και 5Ε (άνθρακας), καθώς και μερίδιο της ενίσχυσης οικολογικού προσανατολισμού (40 % και 100 % ανάλογα με την πρακτική) και άλλες άμεσες ενισχύσεις (10 %).

Ο σκοπός της ΚΓΠΚ και ο ρόλος της στο πλαίσιο της ΚΓΠ είναι η αντιμετώπιση συγκεκριμένων περιβαλλοντικών και κλιματικών ζητημάτων, όπως η ποιότητα του εδάφους, και η καθιέρωση ελάχιστου συνόλου απαιτήσεων που πρέπει να πληρούν σε ολόκληρη την Ευρώπη οι γεωργοί που λαμβάνουν στήριξη από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου 2014-2022 πραγματοποιήθηκαν ετήσιες αξιολογήσεις της πληρότητας και της καταλληλότητας των προτύπων ΚΓΠΚ καθώς και εκ των υστέρων αξιολόγηση της συνάφειας και της αποτελεσματικότητας των προτύπων ΚΓΠΚ. Οι εν λόγω αξιολογήσεις παρείχαν καλύτερη καθοδήγηση για τον σχεδιασμό του νέου πλαισίου της ΚΓΠ.

Όσον αφορά τη νέα ΚΓΠ και την ενισχυμένη αιρεσιμότητα, η Επιτροπή επισημαίνει ότι το νέο πεδίο εφαρμογής της ΚΓΠΚ αποτυπώνει υψηλότερες περιβαλλοντικές φιλοδοξίες σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού (2014-2022), δεδομένου ότι πολλά από τα ισχύοντα πρότυπα ενισχύθηκαν (π.χ. ΚΓΠΚ 7, 8) και προστέθηκαν νέα (π.χ. ΚΓΠΚ 2). Ο συνδυασμός όλων των προτύπων ΚΓΠΚ και η συνεκτίμηση των αλληλεπιδράσεων πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση του εν λόγω τομέα πολιτικής.

Για τη νέα περίοδο προγραμματισμού που υλοποιείται μέσω των εθνικών στρατηγικών σχεδίων για την ΚΓΠ, είναι εξαιρετικά σημαντικό να εξεταστεί η συνολική φιλοδοξία όσον αφορά τους διάφορους στόχους που ορίζονται στο πλαίσιο της ΚΓΠ, όχι μόνο για καθένα από τα διαφορετικά αυτόνομα μέσα της πολιτικής. Η λογική παρέμβασης (η λεγόμενη πράσινη αρχιτεκτονική) που αναπτύσσεται σε καθένα από τα σχέδια θα πρέπει να διευκολύνει την ανάπτυξη συνεργειών μεταξύ τους προκειμένου να επιτυγχάνονται οι στόχοι που έχουν τεθεί. Ειδικό τμήμα των στρατηγικών σχεδίων για την ΚΓΠ είναι αφιερωμένο στο εν λόγω ζήτημα. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη έχουν σχεδιάσει τα προαιρετικά εργαλεία και την αλληλεπίδρασή τους με την αιρεσιμότητα, σύμφωνα με τις ανάγκες που έχουν προσδιοριστεί και τη στρατηγική που ακολουθείται για την επίτευξη των κοινών ειδικών στόχων της ΚΓΠ.

Η Επιτροπή τονίζει τη σημασία που έχουν οι προσπάθειες έρευνας και καινοτομίας για υγιή εδάφη και, ειδικότερα, η αποστολή της ΕΕ «Μια ευρωπαϊκή συμφωνία για το έδαφος». Περισσότερες από δώδεκα στρατηγικές, ανακοινώσεις ή σχέδια δράσης της Πράσινης Συμφωνίας της ΕΕ προσδιορίζουν την αποστολή ως εργαλείο για την υλοποίηση των φιλοδοξιών της πολιτικής τους, ενώ η αποστολή οδηγεί σε μεγάλης κλίμακας κινητοποίηση των ενδιαφερόμενων μερών και των πολιτών. Η αποστολή έχει ήδη αξιοποιήσει περίπου 300 εκατ. EUR για την περίοδο 2021-2023 από το πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη» και λαμβάνει στήριξη από άλλα προγράμματα της ΕΕ, όπως το LIFE¹, η κοινή επιχείρηση «Μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία»², το PRIMA³ και το ΕΣΚ⁴. Η αποστολή θα στηρίξει πολύ περισσότερους από 1 000 τόπους σε ολόκληρη την Ευρώπη, καθώς και τύπους εδαφών, στήριξη που θα οδηγήσει σε ταχύτερη ανάπτυξη νέων λύσεων για υγιή εδάφη έως το 2030.

Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για τις παρατηρήσεις του ΕΕΣ και τα δεδομένα που υποστηρίζουν τις επακόλουθες συστάσεις του σχετικά με τις παρεκκλίσεις και τα κενά στα δεδομένα όσον αφορά την οδηγία για τη νιτρορύπανση. Η Επιτροπή συμφωνεί ως προς τη σημασία της πλήρους εφαρμογής της οδηγίας για τη νιτρορύπανση και της επίτευξης του στόχου της σε όλες τις χώρες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών στα οποία έχει χορηγηθεί παρέκκλιση. Η Επιτροπή αναγνωρίζει τη σημαντική συμβολή της οδηγίας για τη νιτρορύπανση στη μείωση των απωλειών θρεπτικών ουσιών από τη γεωργία και τον κρίσιμο ρόλο της στην επίτευξη των δεσμεύσεων της ΕΕ και των κρατών μελών για μείωση των απωλειών θρεπτικών ουσιών κατά 50 % έως το 2030. Η Επιτροπή θα εφαρμόσει ολοκληρωμένη και συνεκτική προσέγγιση κατά την ανάλυση πιθανών μελλοντικών αιτημάτων για παρεκκλίσεις βάσει της οδηγίας για τη νιτρορύπανση. Για να συγκεντρωθούν ακριβή δεδομένα σχετικά με το επίπεδο εφαρμογής της οδηγίας για τη νιτρορύπανση στα κράτη μέλη, πρέπει να επιτευχθεί συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων. Για τον σκοπό αυτό, παρόλο που η συλλογή δεδομένων σχετικά με τα ακαθάριστα ισοζύγια θρεπτικών ουσιών θα καταστεί υποχρεωτική από το 2026, η Επιτροπή προτίθεται να αναλάβει δράση για τη βελτίωση της ποιότητας των δεδομένων που συλλέγονται και/ή παρέχονται οικειοθελώς από τα κράτη μέλη, ήδη από την περίοδο αναφοράς που καλύπτει το χρονικό διάστημα 2020-2023.

¹ LIFE (europa.eu)

² Αρχική σελίδα | Κοινή επιχείρηση «Μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία» (ΚΕ ΒΚΟ) (europa.eu)

³ PRIMA: Εταιρική σχέση στους τομείς της έρευνας και της καινοτομίας στην περιοχή της Μεσογείου (prima-med.org)

⁴ Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Καινοτομίας (europa.eu)

II. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΙΣ ΚΥΡΙΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΕΣ

1. Ο βαθμός φιλοδοξίας όσον αφορά την καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση και η νέα ενισχυμένη αιρεσιμότητα

Τα πρότυπα ΚΓΠΚ αποτελούν μία από τις κινητήριες δυνάμεις για τη βελτίωση της υγείας του εδάφους. Τα εν λόγω πρότυπα, όπως ορίζονται από τα κράτη μέλη, θα πρέπει να ανταποκρίνονται στην ανάγκη να επιτευχθεί η καλή υγεία του εδάφους. Τα πρότυπα ΚΓΠΚ που σχετίζονται με τις πτυχές του εδάφους συμβάλλουν στον μετριασμό της υποβάθμισης του εδάφους, εξασφαλίζοντας μια ελάχιστη κοινή βάση αναφοράς. Για τον λόγο αυτό, ορίζονται ως βασική απαίτηση που πρέπει να εφαρμόζεται σε ολόκληρη την ΕΕ. Ως εκ τούτου, προκειμένου να επέλθουν βελτιώσεις στην υγεία του εδάφους, τα πρότυπα ΚΓΠΚ πρέπει να συμπληρωθούν με πρόσθετες πιο φιλόδοξες προαιρετικές δράσεις.

Με βάση αυτό το σκεπτικό, για ορισμένα πρότυπα ΚΓΠΚ⁵, η απαίτηση μπορεί να είναι αρκετά απλή, π.χ. να επιβληθεί απαγόρευση της καύσης υπολειμμάτων αρόσιμων καλλιεργειών, και συχνά αντιστοιχεί σε υφιστάμενες πρακτικές. Η Επιτροπή έχει επίγνωση αυτής της διάστασης και επισημαίνει ότι οι υποχρεώσεις ΚΓΠΚ ισχύουν σε ολόκληρη την επικράτεια της ΕΕ, ώστε να δημιουργούν μια βάση αναφοράς σε επίπεδο ΕΕ και να αποτρέπουν τη συνέχιση επιβλαβών πρακτικών. Όσον αφορά την απαγόρευση της καύσης υπολειμμάτων καλλιεργειών, καθίσταται ολοένα και περισσότερο κοινή πρακτική, αλλά ενδέχεται να εξακολουθούν να υπάρχουν διαφορές μεταξύ των κρατών μελών. Η Επιτροπή επενθυμίζει ότι οι γεωργοί της ΕΕ που δεν υποβάλλουν αίτηση για στήριξη από την ΚΓΠ δεν δεσμεύονται από τη βάση αναφοράς που δημιουργούν οι απαιτήσεις ΚΓΠΚ, οι οποίες υπερβαίνουν τις νομικές υποχρεώσεις που απορρέουν από την περιβαλλοντική νομοθεσία.

Όσον αφορά το επίπεδο φιλοδοξίας των προτύπων ΚΓΠΚ⁶, η Επιτροπή διενήργησε τακτικές αξιολογήσεις κατά την περίοδο 2014-2022. Η Επιτροπή προέβη σε ετήσια επανεξέταση του ορισμού της ΚΓΠΚ που πρότειναν τα κράτη μέλη από την άποψη της πληρότητας και της συνέπειας. Μετά τους ελέγχους που διενήργησε η Επιτροπή, μπορούν να διεξαχθούν περαιτέρω έλεγχοι για την αναλυτικότερη αξιολόγηση των προϋποθέσεων εφαρμογής της ΚΓΠΚ που έχουν καθορίσει τα κράτη μέλη. Επιπλέον, στο πλαίσιο της εκ των υστέρων αξιολόγησης, η Επιτροπή διενήργησε διάφορες αξιολογήσεις σχετικά με τη συμβολή της ΚΓΠ στη βιώσιμη διαχείριση των πόρων, συμπεριλαμβανομένης ειδικής μελέτης για τη βιώσιμη διαχείριση του εδάφους, η οποία δημοσιεύτηκε τον Νοέμβριο του 2020. Στο πλαίσιο αυτό, τα πρότυπα ΚΓΠΚ που σχετίζονται με το έδαφος αναλύθηκαν διεξοδικότερα με βάση 5 κριτήρια, όπως η αποδοτικότητα, η αποτελεσματικότητα και η προστιθέμενη αξία. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή παρατήρησε ορισμένες ελλείψεις όσον αφορά την εφαρμογή της ΚΓΠΚ και τις έλαβε υπόψη σε κάποιες περιπτώσεις έναντι των συγκεκριμένων κρατών μελών, αλλά κυρίως κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων με τους συννομοθέτες για το νέο πεδίο εφαρμογής της ΚΓΠΚ.

Όσον αφορά την περίοδο προγραμματισμού 2023-2027⁷, η Επιτροπή θεωρεί ότι το πεδίο εφαρμογής και το επίπεδο φιλοδοξίας των ΚΓΠΚ έχουν ενισχυθεί σημαντικά, οι προηγούμενες πρακτικές στο πλαίσιο του οικολογικού προσανατολισμού έχουν τροποποιηθεί, το νέο πρότυπο ΚΓΠΚ 7 σχετικά με την αμειψισπορά έχει αντικαταστήσει τη διαφοροποίηση των καλλιεργειών και το νέο πρότυπο ΚΓΠΚ 8 ορίζει ποσοστό αρόσιμης γης μόνο με βάση μη παραγωγικά στοιχεία, όπως η γη υπό αγρανάπαυση και τα χαρακτηριστικά του τοπίου, κάτι που δεν συνέβαινε στο παρελθόν. Επιπλέον, το πεδίο εφαρμογής του νέου προτύπου ΚΓΠΚ 6 σχετικά με την ελάχιστη εδαφοκάλυψη είναι πράγματι πιο ολοκληρωμένο σε

⁵ Βλέπε παρατηρήσεις 31, 34 και 99 του ΕΕΣ.

⁶ Βλέπε παρατηρήσεις 39, 40 και 42 του ΕΕΣ.

⁷ Βλέπε παρατήρηση 48 του ΕΕΣ

σύγκριση με το προηγούμενο πρότυπο ΚΓΠΚ 4. Ως εκ τούτου, μια συγκριτική ανάλυση μεταξύ των δύο περιόδων 2014-2022 και 2023-2027 θα πρέπει να ενσωματώνει όλες τις αλλαγές στο πεδίο εφαρμογής των προτύπων ΚΓΠΚ και τις επιδιωκόμενες συνέργειες μεταξύ διαφόρων μέσων που αποσκοπούν στη βελτίωση της οργανικής ύλης του εδάφους.

2. Στόχευση των προαιρετικών μέτρων και αξιολόγηση του αντικτύπου τους

Όσον αφορά τα προαιρετικά μέτρα της ΚΓΠ⁸, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η στόχευση της στήριξης αποτελεί και θα εξακολουθήσει να αποτελεί σημαντικό παράγοντα για κάθε χρηματοδοτικό μέσο, συμπεριλαμβανομένης της ΚΓΠ. Η συνολική στόχευση των μέτρων ενσωματώνεται στο ισχύον νομικό πλαίσιο σύμφωνα με την αρχή της επιμερισμένης διαχείρισης. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη πρέπει να προτείνουν μέτρα που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΓΤΑΑ σύμφωνα με την ανάλυση SWOT, με τις ανάγκες που εντοπίζονται και με τη στρατηγική των οικείων προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης (ΠΑΑ), τα οποία στη συνέχεια πρέπει να λάβουν έγκριση από την Επιτροπή. Τα κράτη μέλη είναι τα πλέον κατάλληλα για να ενεργήσουν ώστε τα διαθέσιμα μέτρα να στοχεύουν στις ανάγκες που έχουν διαπιστωθεί, στην επικράτειά τους, καθώς επίσης και η διαθεσιμότητα των ενωσιακών και εθνικών μέσων και η αντίστοιχη χρηματοδότηση, στοιχείο που εξηγεί τις επιλογές που έγιναν. Ενώ ορισμένα κράτη μέλη είχαν επιλέξει μια μάλλον ευρεία προσέγγιση, άλλα επικεντρώθηκαν σε περιορισμένο αριθμό προτεραιοτήτων με σκοπό την αύξηση της αποτελεσματικότητας.

Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι, ως αποτέλεσμα των επιλογών που πραγματοποιήθηκαν κατά τον σχεδιασμό των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης της περιόδου 2014-2022, η δυνατότητα της ΚΓΠ να συμβάλει σε βιώσιμες πρακτικές για το έδαφος δεν αξιοποιήθηκε πλήρως, δεδομένου ότι τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να είχαν προβλέψει ορισμένα πρόσθετα και αποδοτικότερα μέτρα.

Ωστόσο, η εξωτερική υποστηρικτική μελέτη αξιολόγησης για το έδαφος διαπίστωσε ότι πολλά γεωργο-περιβαλλοντικο-κλιματικά μέτρα σχεδιάστηκαν για τη στήριξη της γεωργίας διατήρησης (όπως το μηδενικό ή μειωμένο όργωμα, η διαφοροποίηση των καλλιεργειών και οι καλλιέργειες εδαφοκάλυψης). Πέραν των μέτρων που επικεντρώνονται αποκλειστικά στη βιώσιμη διαχείριση του εδάφους, τα κράτη μέλη προγραμμάτισαν σειρά υποστηρικτικών δραστηριοτήτων που έχουν θετικό αντίκτυπο τόσο για το έδαφος όσο και για τη βιοποικιλότητα και/ή τα ύδατα: π.χ. δημιουργία/διατήρηση χαρακτηριστικών τοπίου, δημιουργία καλλιεργειών εδαφοκάλυψης, εμβόλιμων και χειμερινών καλλιεργειών και περιορισμός της χρήσης φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων⁹. Αυτός είναι επίσης ο λόγος για τον οποίο, για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2022, δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθούν ακριβώς τα κονδύλια του προϋπολογισμού που διατέθηκαν για τη στήριξη κυρίως της βιώσιμης διαχείρισης του εδάφους και της κοπριάς, δεδομένου ότι πολλά μέσα στήριξης έχουν δευτερεύουσες και όχι αμελητέες επιπτώσεις στη βελτίωση του εδάφους. Επιπλέον, θα πρέπει επίσης να αναγνωριστεί η θετική συμβολή των επενδύσεων σε καλύτερα μηχανήματα (π.χ. καλύτερη διασπορά κοπριάς, μηχανήματα για απευθείας σπορά και εξοπλισμός για γεωργία διατήρησης και γεωργία ακριβείας¹⁰), συμβουλευτικές υπηρεσίες και ανταλλαγή γνώσεων.

⁸ Βλέπε τις παρατηρήσεις 52 έως 69 του ΕΕΣ.

⁹ EEIG Alliance Environnement (2020) Evaluation support study on the impact of the CAP on sustainable management of the soil (Υποστηρικτική μελέτη αξιολόγησης σχετικά με τον αντίκτυπο της ΚΓΠ στη βιώσιμη διαχείριση του εδάφους). Βρυξέλλες. Impact of the CAP on sustainable management of the soil (Αντίκτυπος της ΚΓΠ στη βιώσιμη διαχείριση του εδάφους) (europa.eu).

¹⁰ Τούτου λεχθέντος, η Επιτροπή γνωρίζει ασφαλώς ότι οι επενδύσεις σε μηχανήματα μπορούν ενδεχομένως να έχουν και αρνητικές επιπτώσεις, π.χ. αυξάνοντας τη συμπίκνωση του εδάφους μέσω της χρήσης βαρέων μηχανημάτων.

Ορισμένα από τα κράτη μέλη στα οποία πραγματοποιήθηκε έλεγχος ανέφεραν επίσης προγράμματα που υλοποιούνται εκτός της στήριξης της ΚΓΠ για την αντιμετώπιση προβλημάτων που αφορούν το έδαφος και την κοπριά¹¹. Στην περίπτωση των γεωργο-περιβαλλοντικο-κλιματικών μέτρων, το επίπεδο των ενισχύσεων ανά εκτάριο που προγραμματίστηκε δεν κάλυπτε πάντοτε πλήρως τις δαπάνες και το διαφυγόν εισόδημα που συνδέονταν με τις αντίστοιχες δεσμεύσεις, ιδίως στις περιοχές με τα σοβαρότερα προβλήματα σχετικά με το έδαφος. Αυτό μπορεί να είχε ως αποτέλεσμα χαμηλή αξιοποίηση στις περιοχές υψηλού κινδύνου, αλλά δυνητικά υψηλότερη αξιοποίηση σε περιοχές με χαμηλότερο κίνδυνο σοβαρών προβλημάτων όσον αφορά το έδαφος¹².

Για την περίοδο προγραμματισμού 2023-2027, όπως εξήγησε το ΕΕΣ¹³, η «πράσινη αρχιτεκτονική» της ΚΓΠ είναι το σύνολο των κανόνων και των εργαλείων για τη βελτίωση των περιβαλλοντικών και κλιματικών επιδόσεων των γεωργικών δραστηριοτήτων και την προώθηση αλλαγών προς περισσότερο βιώσιμα μοντέλα παραγωγής. Περιλαμβάνει τόσο υποχρεώσεις (αιρεσιμότητα) όσο και υποστηριζόμενες παρεμβάσεις (π.χ. μέσω διαφόρων προγραμμάτων που συνδέονται με την περιοχή, πράσινων και μη παραγωγικών επενδύσεων, ανταλλαγής γνώσεων και συνεργασίας) και, ως εκ τούτου, έχει τη δυνατότητα να προετοιμάσει το έδαφος για περισσότερο βιώσιμη διαχείριση του εδάφους και της κοπριάς. Το σύνολο των προαιρετικών δεσμεύσεων είναι ευρύτερο σε σύγκριση με το παρελθόν, καθώς περιλαμβάνει πλέον οικολογικά προγράμματα, επιπλέον των προαιρετικών δεσμεύσεων διαχείρισης στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης, για πρόσθετες (ή περισσότερο φιλόδοξες) πρακτικές/δεσμεύσεις (**Box 1**)¹⁴.

Πλαίσιο 1

Το γαλλικό στρατηγικό σχέδιο για την ΚΓΠ αυξάνει τη φιλοδοξία όσον αφορά την ποιότητα και την προστασία του εδάφους με τους εξής τρόπους:

- Ανταμοιβή των γεωργών που εγκαθιστούν φυτική κάλυψη στο πλαίσιο μόνιμων καλλιεργειών σε ποσοστό > 75 % του εδάφους (οικολογικό πρόγραμμα).
- Ενίσχυση του προϋπολογισμού για τη συνδεδεμένη στήριξη για καλλιέργειες ψυχανθών και πρωτεϊνούχων φυτών.
- Αύξηση του προϋπολογισμού για τη μετάβαση στη βιολογική γεωργία.
- Εφαρμογή των γεωργο-περιβαλλοντικο-κλιματικών δεσμεύσεων για την ποιότητα και την προστασία του εδάφους.

Το ολλανδικό στρατηγικό σχέδιο για την ΚΓΠ αναθεώρησε τη στρατηγική για τα εδάφη:

- Η διαχείριση του εδάφους και της κοπριάς δεν αποτελούσε προτεραιότητα κατά την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού και αυτό αλλάζει κατά την περίοδο 2023-2027.
- Αναλαμβάνεται δράση εκτός και εντός του πλαισίου της ΚΓΠ με στόχο τη βιώσιμη διαχείριση όλων των γεωργικών εδαφών έως το 2030, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης των προτύπων ΚΓΠΚ (ΚΓΠΚ 4, ΚΓΠΚ 6).
- Ειδικό σχέδιο δράσης για τους τυρφώνες σε περιοχές Natura 2000 ή ειδικό ταμείο 24,3 δισ. EUR εκτός ΚΓΠ ώστε να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα του πλεονάσματος αζώτου.

¹¹ Για παράδειγμα, η Κάτω Σαξονία ανέφερε το πρόγραμμα «Επενδύσεις και μελλοντικό πρόγραμμα 2021-2024» με 1 δισ. EUR για γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα και στήριξη για επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, επενδύσεων σε τεχνικές διαχείρισης και διασποράς κοπριάς. Η Κάτω Σαξονία δήλωσε ότι έχει μερίδιο 21 % έως 28 % στις αιτήσεις ενίσχυσης στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος (από τις 31.12.2021), ανάλογα με τις κατηγορίες στήριξης.

¹² Βλέπε τις παρατηρήσεις 55, 56 και 58 του ΕΕΣ.

¹³ Βλέπε παρατήρηση 13 του ΕΕΣ και γράφημα 4.

¹⁴ Βλέπε τις παρατηρήσεις 43 έως 51 του ΕΕΣ.

Όσον αφορά τη συλλογή δεδομένων, το νέο πλαίσιο παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιδόσεων διαθέτει ένα πολύ πιο διαφοροποιημένο σύνολο δεικτών αποτελεσμάτων για την έκφραση του ποσοστού της χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ) σύμφωνα με τις ειδικές πρακτικές. Μεταξύ άλλων, το 47,4 % της συνολικής ΧΓΕ της ΕΕ θα καλυφθεί από υποστηριζόμενες δεσμεύσεις επωφελείς για τη διαχείριση του εδάφους με σκοπό τη βελτίωση της υγείας του εδάφους (όπως η μείωση του οργώματος, η εδαφοκάλυψη με καλλιέργειες, η αμειψισπορά μεταξύ άλλων με καλλιέργειες ψυχανθών) και το 15,2 % θα καλυφθεί από υποστηριζόμενες δεσμεύσεις που σχετίζονται με τη βελτίωση της διαχείρισης των θρεπτικών ουσιών.

3. Η αποτελεσματικότητα της οδηγίας για τη νιτρορύπανση

Σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, η Επιτροπή δίνει συνέχεια στις συστάσεις που διατυπώθηκαν στην έκθεση του 2021 για την εφαρμογή της οδηγίας για τη νιτρορύπανση¹⁵ και, επιπλέον, συνεχίζει τη δράση σχετικά με την επιβολή της. Η Επιτροπή κίνησε διαδικασίες επί παραβάσει κατά ορισμένων κρατών μελών, γεγονός που κατέστησε δυνατή, αφενός, την αποτελεσματική βελτίωση της εφαρμογής στο σχετικό κράτος μέλος μέσω ενδελεχούς παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας των προτεινόμενων λύσεων και, αφετέρου, την προώθηση της ερμηνείας της οδηγίας για όλα τα κράτη μέλη. Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι οι διαδικασίες επί παραβάσει μπορεί να είναι χρονοβόρες, αλλά υπενθυμίζει ότι αυτό οφείλεται σε διάφορους παράγοντες: η ίδια η διαδικασία επί παραβάσει περιλαμβάνει διάφορα στάδια που προβλέπονται στη Συνθήκη και, όσον αφορά την οδηγία για τη νιτρορύπανση, στα στάδια αυτά μπορεί επίσης να περιλαμβάνεται η παραπομπή στο ΔΕΕ· η Επιτροπή φέρει το βάρος της απόδειξης και δεν μπορεί να βασιστεί σε οποιοδήποτε τεκμήριο για να αποδείξει παράβαση του δικαίου της ΕΕ, στοιχείο που ενέχει προκλήσεις στην περίπτωση οδηγιών που απαιτούν επιστημονικές αξιολογήσεις· ο προσδιορισμός, η έγκριση και η εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων για την εφαρμογή της οδηγίας στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη ενδέχεται να απαιτεί χρόνο.

Επιπλέον, η ανάλυση των πιθανών μελλοντικών αιτημάτων παρέκκλισης εντός του ευρύτερου πλαισίου πολιτικής της ΕΕ, όσον αφορά ζητήματα διαχείρισης των θρεπτικών ουσιών, θα επιτευχθεί με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση. Οι παρεκκλίσεις αυτές θα χορηγούνται με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών να εφαρμόζουν άλλη σχετική νομοθεσία της ΕΕ και των αποφάσεων του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ανάλυση θα επικεντρωθεί, μεταξύ άλλων, στο γεγονός ότι η έγκριση πρόσθετων ποσοτήτων κοπριάς ανά εκτάριο ετησίως δεν καθυστερεί ούτε θέτει σε κίνδυνο τις απαιτήσεις άλλης ισχύουσας νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ιδίως όσον αφορά νομοθεσία για την οποία η ρύπανση από άζωτο και φωσφόρο θα μπορούσε να αποτελέσει εμπόδιο όσον αφορά την επίτευξη των στόχων της). Η Επιτροπή συμφωνεί επίσης ως προς τη σημασία της συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων βάσει της οδηγίας για τη νιτρορύπανση, ώστε να εξασφαλίζεται ακριβής κατανόηση του επιπέδου εφαρμογής της οδηγίας για τη νιτρορύπανση στα κράτη μέλη και της επάρκειας των ισχυόντων μέτρων.

Η Επιτροπή είναι ενήμερη για τα κενά στα δεδομένα σχετικά με τα ισοζύγια θρεπτικών ουσιών και λαμβάνει μέτρα για την αντιμετώπιση της κατάστασης. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/2379¹⁶ σχετικά με τις στατιστικές για τις γεωργικές εισροές και εκροές ορίζει την υποχρέωση των κρατών μελών να υποβάλλουν εκθέσεις σχετικά με τα ισοζύγια θρεπτικών ουσιών από το 2026. Η πρώτη υποχρεωτική διαβίβαση στοιχείων από τις χώρες θα πραγματοποιηθεί το 2029. Η Επιτροπή προτίθεται επίσης να

¹⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/qanda_21_5110

¹⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/2379 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 2022, σχετικά με τις στατιστικές για τις γεωργικές εισροές και εκροές, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 617/2008 της Επιτροπής και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1165/2008, (ΕΚ) αριθ. 543/2009 και (ΕΚ) αριθ. 1185/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 96/16/ΕΚ του Συμβουλίου (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) (ΕΕ L 315 της 7.12.2022, σ. 1).

αναλάβει δράση σε συνεργασία με τα κράτη μέλη για την κάλυψη των κενών στα δεδομένα πριν από το 2026, παρά την απουσία νομικής υποχρέωσης.

III. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΕΣ

1. Σύσταση 1 – Εξέταση του βαθμού φιλοδοξίας των προτύπων, υποβολή σχετικών στοιχείων, και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της εφαρμογής τους

Όσον αφορά την περίοδο 2023-2027, η Επιτροπή οφείλει:

- α) κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού, να υποβάλει στοιχεία σχετικά με τα αποτελέσματα ειδικής τακτικής εξέτασης της εφαρμογής από τα κράτη μέλη όλων των προτύπων ΚΓΠΚ και να συμπεριλάβει αξιολόγηση του βαθμού φιλοδοξίας τους·**
- β) μετά τη λήξη της περιόδου προγραμματισμού, να αξιολογήσει τα αποτελέσματα της εφαρμογής των προτύπων ΚΓΠΚ, ειδικότερα στις πρακτικές για τη βιώσιμη διαχείριση του εδάφους και της κοπριάς.**

Ημερομηνία-στόχος για την υλοποίηση της σύστασης: α) 2026 και β) 2031

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση 1 στοιχεία α) και β).

- α) Κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού, η Επιτροπή θα υποβάλλει εκθέσεις στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σε σχέση με τις υποχρεώσεις βάσει του άρθρου 141 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, το οποίο καθορίζει διαφορετικές προθεσμίες και πεδίο εφαρμογής για την υποβολή εκθέσεων. Οι εκθέσεις αυτές θα καλύπτουν συγκεκριμένα τα πρότυπα ΚΓΠΚ, καθώς και τα άλλα στοιχεία της «πράσινης» αρχιτεκτονικής. Προβλέπεται τακτική επανεξέταση σε ετήσια βάση μετά την υποβολή των ετήσιων εκθέσεων επιδόσεων από τα κράτη μέλη.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 141 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, η Επιτροπή θα υποβάλει, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025, έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο προκειμένου να αξιολογήσει τη συνέπεια και τη συνδυασμένη συμβολή των παρεμβάσεων στα στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ των κρατών μελών για την επίτευξη των περιβαλλοντικών και κλιματικών δεσμεύσεων της Ένωσης. Επιπλέον, η Επιτροπή θα προβεί σε ενδιάμεση αξιολόγηση για να εξετάσει την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα, τη συνάφεια, τη συνοχή και την ενωσιακή προστιθέμενη αξία του ΕΓΤΕ και του ΕΓΤΑΑ έως τις 31 Δεκεμβρίου 2026.

- β) Όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων μετά την περίοδο προγραμματισμού και σύμφωνα με το άρθρο 141 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, η Επιτροπή, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2031, θα υποβάλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο που θα περιλαμβάνει πλήρη αξιολόγηση των επιδόσεων της ΚΓΠ. Η έκθεση αυτή θα στηριχθεί σε αποδεικτικά στοιχεία που θα προκύψουν από την εκ των υστέρων αξιολόγηση που θα διενεργηθεί από την Επιτροπή. Πιο ολοκληρωμένη αξιολόγηση της συμβολής της ΚΓΠΚ θα διεξαχθεί στο πλαίσιο αυτό. Στην αξιολόγηση θα εξεταστεί λεπτομερώς η πράσινη αρχιτεκτονική.

2. Σύσταση 2 – Αναφορά στοιχείων σχετικά με τη στόχευση στο πλαίσιο των προαιρετικών μέτρων της ΚΓΠ των εντονότερων προβλημάτων σχετικά με το έδαφος ανά περιφέρεια

Όσον αφορά την περίοδο προγραμματισμού 2023-2027, η Επιτροπή οφείλει:

- α) να αξιολογήσει ειδικότερα κατά πόσον οι ρυθμίσεις των κρατών μελών για τη στόχευση και τη χρηματοδότηση των προαιρετικών μέτρων της ΚΓΠ είναι κατάλληλες για την επίτευξη των προσδοκώμενων βελτιώσεων στη διαχείριση του εδάφους, και να αναφέρει σχετικά στοιχεία·**
- β) από κοινού με τα κράτη μέλη, να αναπτύξει μια συνεπή προσέγγιση όσον αφορά την έγκαιρη παρακολούθηση και αξιολόγηση της συμβολής των προαιρετικών μέτρων της ΚΓΠ στη βιώσιμη διαχείριση του εδάφους και της κοπριάς.**

Ημερομηνία-στόχος για την υλοποίηση της σύστασης: 2026

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση 2 στοιχεία α) και β).

Η Επιτροπή θα αξιολογεί την εφαρμογή των στρατηγικών σχεδίων για την ΚΓΠ σε ετήσια βάση μετά την υποβολή των ετήσιων εκθέσεων επιδόσεων από τα κράτη μέλη. Επιπλέον, η υποβολή εκθέσεων από την Επιτροπή θα πραγματοποιείται με βάση τις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 141 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115. Τέλος, η συνεπής και ολοκληρωμένη παρακολούθηση της στήριξης της ΚΓΠ καθορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/2115 και στον κανονισμό (ΕΕ) 2022/1475¹⁷.

Η εκ των υστέρων αξιολόγηση θα καλύψει την αποτελεσματική διαχείριση των φυσικών πόρων έως το 2031 και, ως εκ τούτου, θα καλύψει επίσης προαιρετικά μέτρα για τη διαχείριση του εδάφους και της κοπριάς. Βάσει σχεδίου αξιολόγησης που καταρτίζεται για κάθε στρατηγικό σχέδιο για την ΚΓΠ, τα κράτη μέλη πρέπει να αξιολογούν όλους τους ειδικούς στόχους (συμπεριλαμβανομένης, ως εκ τούτου, της προστασίας των φυσικών πόρων) που σχετίζονται με τις ανάγκες και τη λογική παρέμβασής τους. Το ευρωπαϊκό γραφείο υποστήριξης για την αξιολόγηση εξασφαλίζει συνεκτική προσέγγιση όσον αφορά την αξιολόγηση, παρέχοντας κατευθυντήριες γραμμές, γνωστοποιώντας βέλτιστες πρακτικές και συνεργαζόμενο με τα κράτη μέλη για την ενίσχυση του ποσοτικού προσδιορισμού των επιπτώσεων της ΚΓΠ. Λόγω της χαμηλής συχνότητας επικαιροποίησης των δεικτών αντικτύπου στον οργανικό άνθρακα του εδάφους και στη διάβρωση του εδάφους, οι δείκτες αυτοί δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο του παραρτήματος ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) 2022/1475, για την εξέλιξη των οποίων τα κράτη μέλη προσδιορίζουν ποσοτικά τη συμβολή των στρατηγικών σχεδίων της ΚΓΠ.

3. Σύσταση 3 – Περιορισμός της χρήσης παρεκκλίσεων και εξέταση των αντικρουόμενων στόχων με άλλους τομείς πολιτικής

Στο πλαίσιο της διαδικασίας χορήγησης παρεκκλίσεων, η Επιτροπή οφείλει να διασφαλίσει ότι αυτές εφαρμόζονται μόνο σε περιοχές στις οποίες έχει ήδη επιτευχθεί ο στόχος της

¹⁷ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2022/1475 της Επιτροπής, της 6ης Σεπτεμβρίου 2022, για τον καθορισμό λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την αξιολόγηση των στρατηγικών σχεδίων για την ΚΓΠ και την παροχή πληροφοριών για σκοπούς παρακολούθησης και αξιολόγησης (ΕΕ L 232 της 7.9.2022, σ. 8).

οδηγίας για τη νιτρορύπανση, και να συμπεριλάβει στην αξιολόγησή της εξέταση των πιθανών αντικρουόμενων στόχων με άλλους τομείς πολιτικής της ΕΕ.

Ημερομηνία-στόχος για την υλοποίηση της σύστασης: από το 2024

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση 3.

Κατά την ανάλυση πιθανών μελλοντικών αιτημάτων παρέκκλισης, η απόφαση για τη χορήγηση παρέκκλισης θα βασίζεται στη συγκεκριμένη κατάσταση του κράτους μέλους που ζητεί την παρέκκλιση, σύμφωνα με την απαίτηση της οδηγίας, και θα λαμβάνει υπόψη την ποιότητα των υδάτων και τις σχετικές τάσεις, τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί από προηγούμενα εθνικά μέτρα, καθώς και τη φιλοδοξία και τον αντίκτυπο των ισχυόντων εθνικών μέτρων, δίνοντας επιπλέον ιδιαίτερη προσοχή στις περιοχές με υψηλότερη συγκέντρωση ζωικού κεφαλαίου στις οποίες θα εφαρμοστεί η παρέκκλιση. Κατά την ανάλυση μελλοντικών αιτημάτων παρέκκλισης, σύμφωνα με την προώθηση μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης για τους κύκλους των θρεπτικών ουσιών, η Επιτροπή θα εξετάζει αν η έγκριση πρόσθετων ποσοτήτων κοπριάς ανά εκτάριο ετησίως καθυστερεί ή θέτει σε κίνδυνο τις απαιτήσεις άλλης υφιστάμενης νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την οποία η ρύπανση από άζωτο και φωσφόρο θα μπορούσε να αποτελέσει εμπόδιο όσον αφορά την επίτευξη των στόχων της (όπως η οδηγία πλαίσιο για τα ύδατα, οι οδηγίες για τα πτηνά και τους οικοτόπους ή η οδηγία ΕΑΟΕ).

4. Σύσταση 4 – Βελτίωση των ενοποιημένων δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ

Στο πλαίσιο της από μέρους της διαχείρισης της εφαρμογής της οδηγίας για τη νιτρορύπανση, η Επιτροπή οφείλει να παρακολουθεί τα κενά στα δεδομένα σε επίπεδο κράτους μέλους που εντόπισε κατά την εξέταση των εκθέσεων σχετικά με τη νιτρορύπανση, ώστε να είναι σε θέση να παρέχει πιο ολοκληρωμένα και αξιόπιστα ενοποιημένα δεδομένα και προβλέψεις σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με τη διαχείριση της κοπριάς και τη ρύπανση των υδάτων.

Ημερομηνία-στόχος για την υλοποίηση της σύστασης: από το 2024

Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση 4. Κατά την προετοιμασία της επόμενης έκθεσης σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας για τη νιτρορύπανση, η οποία καλύπτει την περίοδο 2020-2023, η Επιτροπή θα λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση των κενών στα δεδομένα που εντοπίστηκαν στην έκθεση του ΕΕΣ. Όσον αφορά τα κενά στα δεδομένα σχετικά με τις προβλέψεις για την ποιότητα των υδάτων, η σχετική υποχρέωση απορρέει από την οδηγία για τη νιτρορύπανση και η Επιτροπή θα επικαιροποιήσει τις κατευθυντήριες γραμμές για την επόμενη έκθεση εφαρμογής από κοινού με τα κράτη μέλη στις αρχές του 2024.

Όσον αφορά τα κενά στα δεδομένα σχετικά με τα ισοζύγια θρεπτικών ουσιών, δεν υπάρχει υποχρέωση υποβολής των εν λόγω δεδομένων βάσει της οδηγίας για τη νιτρορύπανση. Η υποχρέωση των κρατών μελών να συλλέγουν δεδομένα σχετικά με τα ισοζύγια θρεπτικών ουσιών θα τεθεί σε ισχύ από το 2026 βάσει του κανονισμού ΕΕ/2022/2379. Όσον αφορά τις υποχρεώσεις συλλογής δεδομένων που θα τεθούν σε ισχύ το 2026 (ακαθάριστα ισοζύγια θρεπτικών ουσιών), η Επιτροπή θα παροτρύνει από το 2024 τα κράτη μέλη να καλύψουν τα κενά στα δεδομένα σε προαιρετική βάση. Ως εκ τούτου, το 2024 και το 2025, η Επιτροπή δεν θα είναι σε θέση να διασφαλίσει την πλήρη συλλογή δεδομένων σχετικά με τα ισοζύγια θρεπτικών ουσιών, θα προσπαθήσει, ωστόσο, να εργαστεί προς την κατεύθυνση αυτή από κοινού με τα κράτη μέλη.